

2. Гриценко А. П. Формування Глухівського партизанського загону: правда і вимисли. *Сіверщина в історії України*. Зб. наукових праць. Вип. 14. Ніжин, 2021. С. 286 – 288. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/181324> (дата звернення: 03.11.2023).

3. Капась І. Радянський рух Опору в Україні: організація, легітимація, меморіалізація (1941– 1953 рр.) : монографія. Київ : К.І.С., 2016. 208 с.

4. Козлітін В.Д. Друга світова війна 1939-1945 рр. Харків: РА, 2001. 336 с.

5. Слободянюк М. Нагальні проблеми вивчення руху Опору в Україні. *Сторінки воєнної історії України: Збірник наукових статей / НАН України. Інститут історії України*. Київ, 2010. Вип. 13. С. 175-184.

ПРОМИСЛОВІСТЬ МИКОЛАЇВЩИНИ У 1944-1991 рр.

Андрій Пономаренко

Після Другої світової війни на Миколаївщині розпочато відновлення старих та будівництво нових промислових об'єктів, фабрик, заводів, що призвело до значного збільшення виробничих потужностей регіону, що в майбутньому зробить із цього регіону загальносоюзний центр суднобудування.

За цей час Миколаївщина пережила різні етапи розвитку, які відображалися в динаміці виробництва та показниках економіки [1].

Один із перших етапів розвитку промисловості Миколаївщини припадає на період 1944-1955 рр. У цей час здійснювалися заходи по відновленню виробництва, яке зруйноване під час Другої світової війни. Створено нові підприємства, які в своїй переважній більшості працювали на військово-промисловий комплекс, що згодом стане однією з найголовніших галузей промисловості Миколаївщини. Також створювалися важливі підприємства побутового значення. Незважаючи на усі складнощі та труднощі завдяки титанічній праці людей з 1944 – 1948 рр. по економічним показникам область вийшла на довоєнний рівень потужності виробництва, а 1950 роках цей рівень перевищував валовий продукт 1940 року на 60%.

Другий етап розвитку припадає на 1956-1970 рр. У цей період на Миколаївщині розпочалася широка індустріалізація спричинена науково-технічним прогресом, що відобразилось в збільшенні виробництва промислової продукції на 80% у порівнянні з повоєнним часом, з'явилася можливість виробництва нових видів продукції, здебільшого направлених на побутові потреби, а також збільшення їх обсягів. Було введено в експлуатацію нові підприємства, у своїй більшості вони були створені для покриття потреб у важкій промисловості та у військовому комплексі.

Третій етап розвитку припадає на 1971-1991 рр. У цей період промисловість Миколаївщини досягла свого піку. З'явилися нові виробництва. Зростання виробництва сприяло розвитку економіки регіону та збільшенню зайнятості населення. Ключовими галузями промисловості Миколаївщини у цей період були машинобудування, суднобудування, металургія, хімічна та харчова промисловість.

Серед усіх підприємств треба виокремити найбільш серйозні та найбільш потужні підприємства, а саме: суднобудівний завод «Океан», «Екватор»,

Найбільший в Україні Ольшанський цементний завод, НВК «Машпроект», суднобудівний завод 61 комунара, Чорноморський суднобудівний завод.

Але незважаючи на усі успіхи у розвитку промисловості цього регіону, планова модель економіки ввійшла у стан кризи що спричинило падіння промислових можливостей. У другій половині 1980-х – на початку 1990-х рр. промисловість Миколаївщини зіткнулася з низкою проблем, таких як недостатнє фінансування, застаріле обладнання та низька ефективність виробництва, що вилилось у глибоку та системну кризу.

Загалом промисловість Миколаївщини у період з 1944 по 1991 роки відіграла важливу роль в економіці УРСР, забезпечуючи значну частку виробництва хімічної, металургійної та військової галузей промисловості на державному рівні.

Сьогодні, вивчення цього питання є не аби як актуальним. Військові дії Росії проти України катастрофічним чином вплинули на розвиток промисловості в цьому регіоні. Порушені логістичні зв'язки, зруйновані потужності для нормального функціонування підприємств, відтік живої робочої сили із-за ведення бойових дій, проблеми з якими стикається промисловість зараз, існували і після завершення бойових дій періоду Другої світової війни. Досвід який набули минулі покоління у боротьбі з цими проблемами стане вагомим і цінним для подолання наслідків війни та подальшого розвитку регіону.

Література

1. Усиков О. О. Розвиток промисловості Миколаївщини в 1944–1991 рр. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 07.00.01 – Історія України. Миколаїв : Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, 2018. URL : https://chtyvo.org.ua/authors/Usykov_Oleksandr/Rozvytok_promyslovosti_Mykolaivschiyny_v_19441991_rr/ (дата зверення : 13.11.2023).

РОЛЬ ЄВРЕЙСЬКОЇ ГРОМАДИ ГЛУХОВА В ЕКОНОМІЧНОМУ ТА КУЛЬТУРНОМУ РОЗВИТКУ МІСТА

Віталій Гриценко

Науковий керівник:

Андрій Гриценко

Життя та діяльність євреїв на території Глухівщини привертає увагу дослідників. Зокрема, у Глухові існує найстаріше єврейське кладовище на Сумщині, якому може бути близько трьох століть [17, с. 203; 24, с. 296]. Про історію єврейства в краї розповідає музей історії євреїв Глухівщини, заснований в березні 2015 року [13; 14].

Залишається актуальним питання дослідження часу появи євреїв на території міста Глухова та околиць. Євреї сформували громади в Галичині, на Поділлі та Волині в XV-XVI ст. Велике князівство Литовське також зумовило освоєння євреями території, включаючи Глухівський район [11, с. 28].